

STM Palveluvalikoimaneuvosto

ETENEn lausunto koskien implanttikiinnitteistä kokoproteesia hampaattoman alaleuan hoidossa

Palveluvalikoimaneuvosto on pyytänyt ETENeltä näkemyksiä koskien implanttikiinnitteistä kokoproteesia hampaattoman alaleuan hoidossa. Kommenttipyyntöä lisäksi PALKO toimitti ETENELLE käyttämäänsä taustamateriaalia.

Hampaattomuus on erityisesti vanhan ikäluokan sekä alemmissa sosiaaliluokissa elävien suuri väestön kokonaisterveyteen vaikuttava ongelma. Pitkäaikainen hampaattomuus mataloittaa leuan luuharjannetta, jolloin erityisesti alaleuan proteesi irtoaa helposti. Hampaattomuus huonontaa ravinnon saantia, joten erityisesti vanhusväestön terveyden ja toimintakyvyn ylläpidossa hampaattomuus heikentää ravitsemustilannetta, joka taas altistaa monille sairauksille ja yleiskunnan heikkenemiselle. Hampaattomuus aiheuttaa myös sosiaalisia ongelmia, vaikeuttaa mm. työnsaantia.

Suomen terveyskeskuksissa tehdään vaihtelevasti implanti- ja proteettisia hoitoja. Myös julkisessa hammashuollossa asiakas maksaa protetiikan sekä titaaniruuvit, mikäli niitä asennetaan. Proteettisia ja implantihoitoja kuitenkin toteutetaan myös erikoissairaanhoidossa, mikäli potilas sairastaa vakavaa sairautta. Tällöin potilaan kustannukset hoidosta ovat huomattavasti pienemmät kuin terveyskeskuksessa. Proteesi- ja implantihoitot korvataan sairausvakuutuksesta ainoastaan rintamaveteraaneille.

ETENE totesi keskustelussaan suun terveydenhuollon kysymykset tärkeäksi osaksi Suomen terveydenhuoltojärjestelmää ja palveluvalikoimaa. Monissa tutkimuksissa on todettu suun terveydentilan liittyvän merkittävästi henkilön kokonaisterveyteen. Suussa pesivien tulehdusten on todettu korreloivan mm. sydän- ja verisuonisairastavuuteen. Julkisessa terveydenhuollossa suun terveydenhuolto on resursoitu eri tavoin kuin muu terveyden- ja sairaanhoito, ja hoidon korvausjärjestelmä on vuosien varrella muuttunut sekavaksi ja eriarvoistavaksi. ETENE keskusteli kokouksessa pitkään suun terveydenhuollon asemasta julkisessa terveydenhuollossa. Suun sairaudet ja niiden hoito ovat olleet eriarvoisessa asemassa terveydenhuollossa: monissa muissa sairauksissa implantoitavat kalliitkin laitteet asennetaan ilman potilaan maksamaa lisämaksua, esimerkkinä tästä mm. sydäntahdistimet, keino nivelet jne. Huomattava osa hammashoidon erityistoimenpiteistä tapahtuu yksityissektorilla, joissa sairausvakuutus korvaa osan toimenpiteiden kustannuksista. Protetiikasta ja implanttiruuveista ei kuitenkaan saa korvausta sairausvakuutuksesta. Myös terveyskeskuksen hammashoidossa potilas joutuu kustantamaan itse suuren osan erityistoimenpiteistä. Näyttäisi siltä, että alempiin tuloluokkiin kuuluville henkilöille nämä kustannukset ovat ylivoimaisia, ja tätä kautta maksullisuus lisää kansalaisten terveyseroja.

Implanttikiinnitteinen proteesihoito näyttää vaikuttavalta ja kokonaisuudessaan huomattavan edulliselta hoidolta tietyllä potilasryhmällä. Ratkaisua ei voi kuitenkaan pitää yleispätevänä. Mikäli tämä hoito otetaan palvelujärjestelmään muun proteettisen / implantihoitoidon jäädessä palvelujärjestelmän ulkopuolelle, voi päätös ohjata esimer-

kiksi kaikkien hampaiden poistoon myös tilanteissa, joissa osa potilaan hampaista voitaisiin muuten säilyttää.

ETENE näkee arvokkaaksi Palkon päätöksen perustaa yhden kolmesta jaostoistaan käsittelemään suun terveydenhuollon kysymyksiä. Samaan aikaan olisi kuitenkin käytävä periaatteellista keskustelua suun terveydenhuollon ja suusairauksien hoidon asemasta Suomen terveydenhuollossa. ETENE pitää tärkeänä potilaan terveyteen vaikuttavien (kustannusvaikuttavien) toimenpiteiden ottamisen kokonaisuudessaan julkisen terveydenhuollon rahoittamiksi. Näin voitaisiin paremmin turvata potilaalle tarpeen mukainen, yhdenvertainen, hyvinvointia ylläpitävä ja kustannusvaikuttava hoito oikea-aikaisesti. Parhailtaan toteutettava sote-uudistus luo mahdollisuuksia kansalaisten parempaan yhdenvertaisuuteen myös suun terveydenhuollossa.

Neuvottelukunnan puolesta

Puheenjohtaja

Jaana Hallamaa

Pääsihteeri

Ritva Halila

Tiedoksi STM/sosiaali- ja terveystalveluosasto
STM/perustalveluministeri
STM/STO

